

РЕЦЕНЗІЯ
на монографію Павлової О.М., професора
«Товарна форма організації суспільного виробництва
в умовах розвитку національної економіки України
(другої половини XVII – кінця XVIII століття)»

Людство пройшло тривалий історичний шлях розвитку, але знає лише дві форми організації суспільного виробництва: натуральну і товарну. В сучасних умовах зростає ступінь загальності товарного виробництва як у рамках національних держав, так і у всесвітньому масштабі. Товарне виробництво – основа ринкової економіки. В період переходу України до ринкових умов господарювання вивчення простого товарного виробництва і переростання його у розвинене має не лише теоретичне, але і практичне значення.

В період вироблення національної моделі реформування економіки гостро постає питання про вивчення досвіду проведення економічних реформ в інших країнах, в першу чергу Європейського континенту, де вперше зародилося товарне виробництво і ринкові відносини. Вчені багатьох країн світу не відкидають багатовікового досвіду господарської діяльності минулих часів, брали з них все раціональне, корисне.

Монографія доктора економічних наук, професора Павлової Олени Миколаївни присвячена процесам переростання простого товарного виробництва у його розвинену форму в процесі становлення національної економіки України періоду пізнього середньовіччя та несе в собі значний науковий та практичний інтерес.

Найбільш важливі положення даної монографії доведено до рівня практичного використання. Матеріали, в яких показано виробничий досвід минулого товарного виробництва, можна використовувати при перебудові та реформуванні економіки сучасного українського суспільства, при пошуках способів переходу малих і середніх підприємств на місцеві сировинні ресурси, на пошук нетрадиційних джерел енергії, підтримки сімейних, малих та середніх підприємств, на розробку нормативно-правової бази, яка б захищала національного виробника, забезпечувала б рівні умови розвитку різним формам господарських структур ринкового типу.

Положення, що стосуються особливостей формування ринкових відносин у Польщі, Росії

та в інших країнах Східної і Західної Європи, відзначаються новизною, мають пряме відношення до процесу вироблення основних принципів інтеграції України в Європейський Союз, а також до створення концептуальних засад економічної політики держави.

Теоретичні положення монографії сприяють розробці основних принципів реформування господарства України на ринкових засадах. Товарне виробництво, започатковане в минулому, може знайти широке застосування і нині в Україні при організації та діяльності фермерських господарств на селі, у постійних, сімейних, сезонних і тимчасових спілках, товариствах, підприємствах по переробці сільськогосподарської продукції, місцевих сировинних ресурсів, дарів лісу, у сфері побуту, у громадському харчуванні та роздрібній торгівлі.

Все це дало автору підставу висловити думку, що просте товарне виробництво на сільських промислах України досліджуваного періоду переростало у розвинену форму і приводило до посилення усупільнення виробництва, та сприяло до формування національної економіки України в умовах її розчленованості. Дослідження тенденцій, витоків цього процесу надзвичайно важливі нині, коли значно посилюється характер суспільного виробництва, та зростає роль та значення сфери послуг у господарській практиці. Праця професора Павлової О.М. представляє значний науковий інтерес в галузі економіки і заслуговує визнання та опрацювання іншими дослідниками, вченими та студентами, кому не байдуже еволюція становлення національної економіки від середньовіччя до теперішніх днів.

Результати проведеного професором Павловою О.М. дослідження можуть бути використані управліннями економіки обласних державних адміністрацій, районними та обласними управліннями сільського господарства і продовольства, переробної та харчової промисловості при організації і діяльності постійних, сезонних та сімейних товариств, підприємств по переробці сільськогосподарської продукції, місцевих сировинних ресурсів.